	LANDRISKKLASS 5/7 Landriskklasserna går från 0 till 7. Ju lägre siffra desto bättre kreditvärdighet har landet. <table border="1"> <tr> <td>0</td><td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td><td>5</td><td>6</td><td>7</td> </tr> </table>	0	1	2	3	4	5	6	7	EKN:S UTESTÅENDE GARANTIER PÅ LANDET KORTFRISTIGA AFFÄRER: 0 MSEK MEDEL- OCH LÅNGFRISTIGA AFFÄRER: 1 321 MSEK
	0	1	2	3	4	5	6	7		
	DATUM 2014-12-08									

Politiskt vakuum efter presidentens bortgång

Zambias tillväxtutsikter är goda, men beroendet av kopparexport, varav merparten exporteras till Kina, gör landet sårbart. Statsfinanserna har försvagats sedan finanskrisen, men bedöms vara på väg att stärkas. President Michael Sata avled på sin post i slutet av oktober 2014. Det demokratiska systemet i Zambia är dock så pass stabilt att ingen långvarig eller utbredd turbulens väntas uppstå. Stabiliseringen av statsfinanserna kan dock komma att ta längre tid än väntat, till följd av att fokus nu ligger på att utse en ny president. När landets nya ledning är installerad är bedömningen att insatserna för att öka statens intäkter från gruvnäringen kommer att återupptas. I tider av fallande kopparpriser tyder det mesta på att dessa insatser kommer att genomföras gradvis och under ordnade former, för att inte riskera att skrämja bort utländska investerare och gruvbolag.

LANDETS STYRKOR OCH SVAGHETER

Styrkor

- Goda tillväxtutsikter
- Måttlig skuldsättning
- Relativt väletablerad demokrati och robusta institutioner

Svagheter

- Ensidigt kopparberoende
- Hög fattighedsnivå
- Risk för låsningar i politiken till följd av presidentens bortgång

EKN:S POLICY

Policyn i korthet

EKN placerar Zambia i landriskklass 5 för såväl korta som längre garantier, en bedömning som gjorts i samverkan med övriga OECD-länder. För samtliga köpkategorier i Zambia gäller någon form av restriktivitet. För offentliga köpare, exempelvis statliga energi- och transportbolag eller linjeministerier kräver EKN att det ska finnas en statsgaranti från finansministeriet. För privata köpare (företag och banker) innebär policyn att EKN, utöver att

bedöma risken på sina egna meriter, har en mer restriktiv hållning. Det innebär att EKN gärna ser att affären är extra väl genomlyst och att det finns tillräckliga buffertar hos gäldenären. Buffertarna ska kunna användas för att motverka oförutsedda händelser som bedöms uppstå mer frekvent i Zambia än i andra länder med en mer stabil och förutsägbar operationell miljö.

VAD KAN FÖRANLEDA EN ÄNDRING AV LANDPOLICY?

Lättnad

- Om regeringen förmår öka intäkterna från gruvnäringen, och om dessa intäkter används för att minska fattigdomen i landet
- Om det pågående reformarbetet leder till en mer välfungerande finanssektor
- Ekonomisk diversifiering för att minska sårbarheten mot förändrade kopparpriser

Skärpning

- Om presidentens bortgång resulterar i långvarig och utbredd politisk turbulens som påverkar landets betalningsförmåga
- Om priset på koppar dämpas till följd av lägre efterfrågan än väntat från Kina
- Om regeringen förändrar skattelagstiftningen i gruvsektorn på så vis att det skrämmar bort utländska investerare och gruvbolag.

EKN:S ÅTAGANDEN OCH ERFARENHET

En av regionens största exponeringar

Merparten av EKN:s affärsflöde i Zambia är relaterad till landets gruvnäring. Fram till förra året var exponeringen på Zambia låg, under 100 miljoner kronor. Under 2013 ställde EKN emellertid ut en större garanti för ett kraftprojekt för att förbinda den zambiska landsbygden med huvudelnätet. Zambia har därigenom blivit EKN:s tredje största exponering i Afrika söder om Sahara. Erfarenheten av garantigivning i Zambia har hittills varit god, förutom en mindre skadereglering inom gruvsektorn. Under det senaste året har betalningsdröjsmålen ökat i de EKN-garanterade affärerna. Dröjsmålen är relaterade till en handfull affärer i gruvsektorn.

LANDANALYTIKER

EKN:s landanalytiker för Zambia:
Rebecka Lundgren
Telefon: 08-7880182
e-post: rebecka.lundgren@ekn.se

ANSVARSBEGRÄNSNING

Landanalysen bygger på ett urval av källor och speglar en för EKN relevant information vid tiden för publicering. Ansvaret för hur informationen används eller tolkas vilar helt på användaren och EKN kan inte hållas ansvarig för förlust eller skada.

Politiskt vakuum till följd av presidentens bortgång

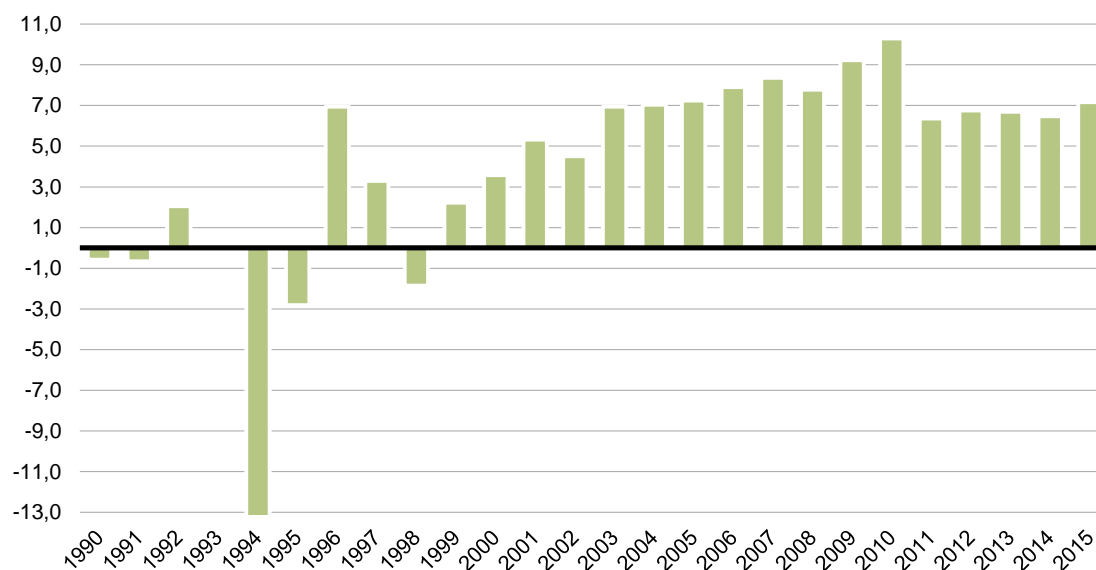
Flerpartistyre infördes i Zambia i början av 1990-talet och i jämförelse med andra länder i regionen har Zambia nu en mer etablerad demokrati och politisk stabilitet. Vid det senaste valet, 2011, kom det tidigare oppositionspartiet Patriotic Front (PF) till makten, och dess partiledare Michael Sata blev president. PF:s ekonomiska politik har varit mindre förutsägbar än tidigare, även om den nationalistiska retorik som förde dem till makten inte i någon större utsträckning har omsatts i praktiken. Under flera månader var Sata i hög grad frånvarande från politiken till följd av dålig hälsa, och i slutet av oktober 2014 avled han. Vicepresident Guy Scott har tillfälligt tagit över presidentposten tills nyval hålls, vilket ska ske inom tre månader från Satas bortgång. Tills nyvalet har ägt rum och en ny president är på plats råder ett politiskt vakuum, eftersom den politiska makten är koncentrerad till presidenten och hans närmaste krets. Interna splittringar råder i PF och någon given efterträdare på presidentposten finns inte. Det kan skapa en viss politisk oro på kort sikt, men demokratin i Zambia bedöms vara så pass robust att någon långvarig eller utbredd turbulens inte är att vänta. Det mesta tyder också på att de diskussioner som under sommaren och hösten förts med IMF om ett nytt program kommer att återupptas när en ny president har tillträtt.

Nästa parlamentsval ska hållas 2016. Trots att PF har en fördel i tillgången till såväl statskassan som till statsägda media är det inte givet att de kommer att vinna, i synnerhet inte sedan Sata avlidit och splittringarna inom partiet blivit blottlagda. De båda största oppositionspartierna vinner allt starkare stöd i takt med att PF:s vallöften från 2011 om minskad arbetslöshet och krafttag mot korruptionen inte ser ut att infrias. Inga tvära kast förväntas i den ekonomiska politiken, eftersom alla partier inser vikten av att inte äventyra inflödet av utländska investeringar och bistånd.

Fokus på att öka statens intäkter från gruvnäringen

Beräkningsgrunden för Zambias BNP reviderades i början av 2014, vilket ledde till att ekonomin i ett slag blev omkring 25 procent större än tidigare, och den tillhör nu Afrikas tio största. Ekonomin baseras på kopparindustrin, som står för 25 procent av BNP och nära 80 procent av landets exportintäkter. Privatisering av gruvnäringen under 1990-talet ledde till förbättrad produktivitet. Tillsammans med snabbt stigande kopparpriser under 2000-talet har produktivitetsökningen genererat en hög tillväxt, som sedan millennieskiftet legat på nära sex procent om året i genomsnitt. Det ensidiga beroendet av koppar gör ekonomin sårbar och tillväxtprognosen är i hög grad beroende av kopparprisutvecklingen och den ekonomiska utvecklingen i Kina, som mottar nära hälften av landets export. Tillväxten stimuleras av god utveckling i byggindustrin och jordbrukssektorn och väntas uppgå till omkring sju procent under innevarande år och nästa.

BNP-TILLVÄXT, %

BNP-tillväxten har varit hög sedan millennieskiftet. Källa: IMF, 2013-15 är prognosår.

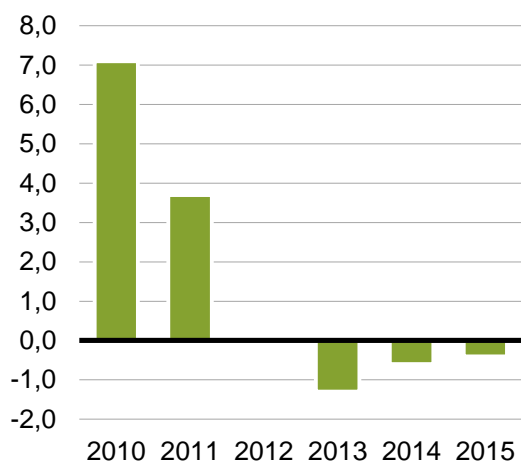
I likhet med flera andra afrikanska råvaruproducenter är sambandet svagt mellan hög ihållande tillväxt och fattigdomsminskning. Nära 90 procent av arbetskraften finns i den informella sektorn, och ungdomsarbetslösheten är hög. Även om biståndet till Zambia successivt har minskat motsvarar det fortfarande sju procent av BNP, vilket är en högre nivå än flera jämförbara länder såsom Angola, Ghana och Kenya.

Statsfinanserna bedöms överlag som sunda, men har försvagats under senare år, till följd av den expansiva finanspolitiken, som förts för att möta effekterna av finanskrisen. Budgetunderskottet ligger för närvarande på omkring fem procent av BNP. Det förväntas krympa, om än i långsam takt, till följd av att de offentliga utgifterna sannolikt kommer att öka inför parlamentsvalet 2016. Finanspolitiska åtstramningar som varit uppe för diskussion kan också komma att försenas till följd av det politiska efterspelet till Satas bortgång. Svagheter i statsfinanserna finns dock främst på intäktssidan. Den, i termer av exportintjäning, omfattande gruvindustrin bidrar bara med sex procent till statens intäkter, och regeringen försöker rikta insatser mot gruvindustrin för att en större del av intäkterna ska komma staten till gagn, till exempel genom högre beskattning. Dessa insatser väntas genomföras gradvis under ordnade former, för att inte skrämja bort de utländska gruvbolagen, i synnerhet i ljuset av fallande kopparpriser.

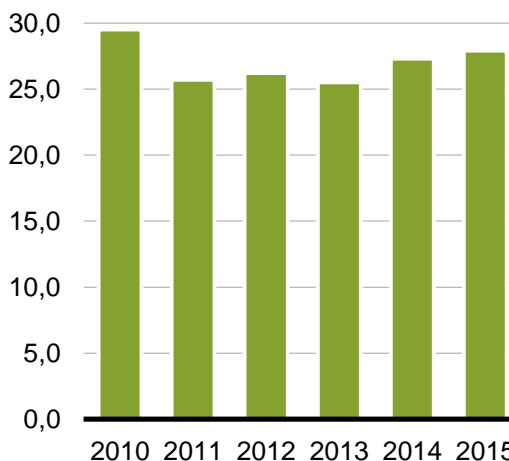
BETALNINGSBALANS OCH SKULDFRÅGOR

Till följd av Zambias stora beroende av kopparexporten har externpositionen försvagats i takt med att kopparpriserna har fallit. En relativt kraftig importtillväxt relaterad till infrastrukturinvesteringar har också bidragit. Bytesbalansunderskottet är dock måttligt, och krymper successivt i takt med att kopparproduktionen ökar och att landet har börjat exportera jordbruksprodukter i större omfattning.

BYTESBALANS, % AV BNP

UTLANDSSKULD, % AV BNP

Prognosen för bytesbalansen är positiv till följd av ökad jordbruksexport. Utlandsskulden är måttlig efter skuldavskrivningar. Källa: IMF, 2013-2015 är prognosår

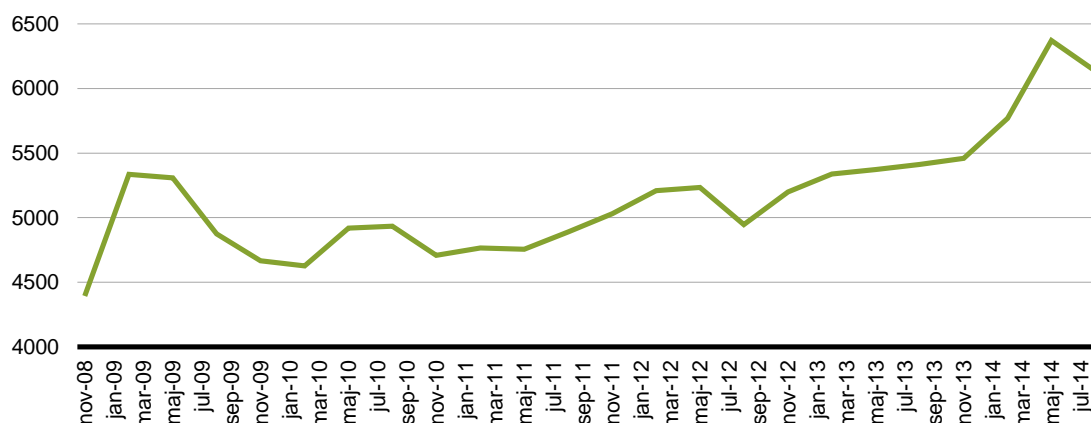
Tack vare skuldavskrivningar i mitten av 2000-talet föll Zambias utlandsskuld, och har sedan dess legat kvar på en måttlig nivå. Till och med 2011 bestod hela den statliga utlandsskulden av biståndskrediter. År 2012 gav Zambia dock ut en tioårig statsobligation motsvarande 750 miljoner dollar för att finansiera infrastruktursatsningar, vilket genererade ett stort intresse från utländska investerare. Statsskulden utgörs alltså till mer än hälften av inhemsk skuld, och såväl den inhemska som den externa skulden är långfristig. Risken för att landet ska hamna i en ohållbar skuldsituation bedöms sammantaget som låg.

VA LUTAPOLITIK

Valutafallet har bromsats

Den zambiska kwachan är flytande. Till följd av kopparsektorns dominans i ekonomin är valutan känslig för skiften i kopparpriserna. Fallande kopparpriser, försvagade statsfinanser och farhågor för förändringar i gruvlagstiftningen ledde till att kwachan föll med nästan 25 procent mot dollarn under 2013. Centralbanken har vid två tillfällen höjt räntan för att bromsa deprecieringen. Under 2014 har valutan stabiliserats, och centralbanken har därmed kunnat börja återuppbygga valutareserven. Valutareserven motsvarar för närvarande två månaders importtäckning, vilket är något lågt givet det ensidiga kopparberoendet.

VÄXELKURS, KWC/USD

Den zambiska valutan har fallit under det senaste året. Källa: IMF

FINANSSEKTORN

Underutvecklad finanssektor, men reformer genomförs

Den zambiska banksektorn består av ett drygt tjugotal banker, varav de fyra största dominerar med omkring 60 procent av tillgångsstocken. Banksektorn motsvarar drygt 30 procent av BNP, vilket är något lägre än för liknande länder i regionen. Banklagstiftningen följer i stora drag grundprinciperna i Basel-regelverket. Den zambiska banksektorn är rudimentär, och en stor del av befolkningen står utanför banksystemet, även om den privata utlåningen har ökat relativt kraftigt under de senaste åren. Bankerna är överlag välkapitaliserade, och andelen dåliga lån har fallit från 15 procent till knappt nio procent av den totala utlåningen under de senaste fem åren. Regeringen har vidtagit åtgärder för att utveckla finanssektorn, till exempel genom stöd till landets kreditupplysningsbyrå och till att utöka antalet bankkontor på landsbygden. Man planerar också att etablera ett enhetligt system för att registrera säkerheter. Merparten av landets små och medelstora företag har inte tillgång till krediter, bland annat på grund av höga räntor. För att lösa detta problem infördes vid årsskiftet ett räntetak för utlåning. IMF försöker dock få myndigheterna att istället fokusera på att öka konkurrensen i banksektorn och hjälpa företagen att utveckla affärsplaner. Under förra året höjde myndigheterna också minimikapitalkravet, vilket kan leda till en viss konsolidering i sektorn.

AFFÄRSMILJÖ

Relativt välfungerande affärsmiljö i regional kontext

Alltsedan införandet av flerpartidemokrati i Zambia i början på 90-talet har institutionella reformer successivt genomförts. Zambia ligger över genomsnittet i regionen när det gäller styrelseskick och institutionernas kapacitet. Zambia kommer också väl ut när det gäller affärsmiljö. I Världsbankens Doing Business Index har landet förbättrat sig fyra platser sedan förra året och ligger på nionde plats av regionens 47 länder, och på plats 111 av totalt 189 länder globalt. När det gäller rättsväsendet har reformer genomförts för att förenkla genomdrivandet av kontrakt och konkursförfaranden, vilket torde underlätta för landets företag. PF kom till makten på en relativt populistisk agenda, men har tonat ner dessa inslag i sin politik. Vissa restriktioner har dock införts när det gäller användningen av hårdvaluta i lokala kontrakt, och utökad övervakning av hårdvalutatransaktioner, vilket ökar den

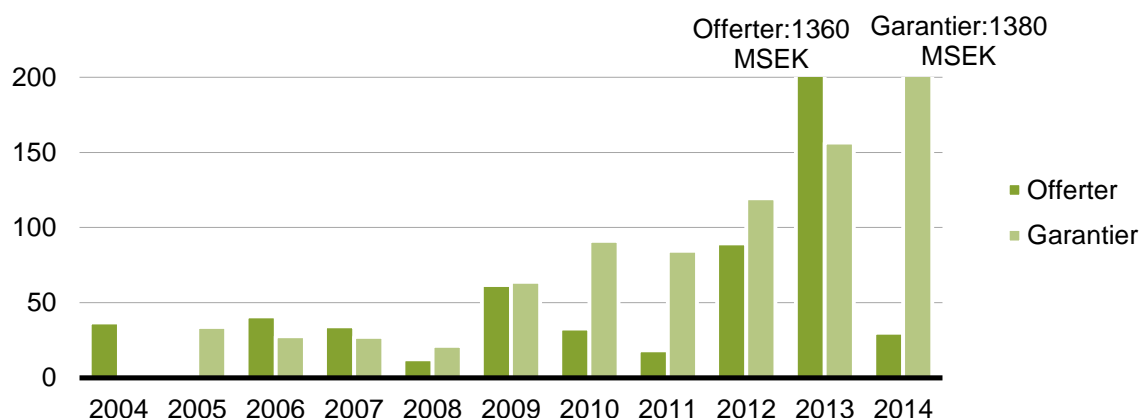
administrativa bördan på företag. Regeringen har uttalat att man ämnar införa regleringar i syfte att behålla en större del av gruvintäkterna i landet. Det råder dock osäkerhet kring hur dessa regleringar kommer att se ut i praktiken. I tider av fallande kopparpriser bedöms det dock som troligt att regeringen kommer att gå försiktigt fram för att inte skrämja bort utländska investerare.

EKN:S ÅTAGANDEN

Kraft- och gruvsektorn dominerar

Merparten av affärsflödet i Zambia rör export relaterad till landets gruvnäring. Fram till förra året var exponeringen på Zambia relativt låg, under 100 MSEK. Under 2013 ställde EKN emellertid ut en större garanti för ett projekt i kraftsektorn för att förbinda delar av den zambiska landsbygden med huvudnätet. Denna offert har under 2014 tagits i anspråk och Zambia har därigenom blivit EKN:s tredje största exponering i Afrika söder om Sahara.

EKN:S ENGAGEMANG, MSEK

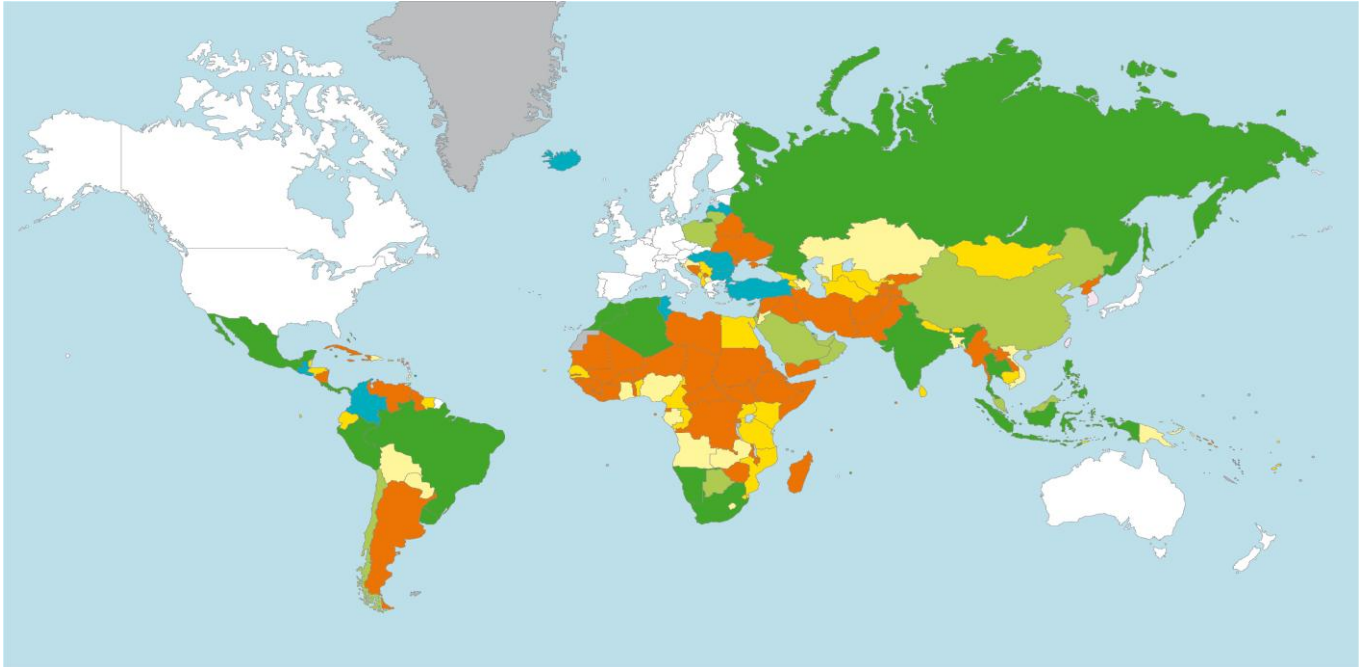

BETALNINGSERFARENHET

Överlag god erfarenhet

Erfarenheten av garantigivning i Zambia är överlag god. Under det senaste året har betalningsdröjsmålen i EKN-garantierna ökat. Det rör sig om kommersiella dröjsmål relaterade till enstaka affärer i gruvsektorn. EKN har hittills endast en mindre utestående fordran i gruvsektorn, och ingen direkt erfarenhet av skade- och återvinningsarbete i Zambia.

LANDDATA Yta: 752 614 km ² (1,7 ggr Sverige) Folkmängd: 15 miljoner (2014) BNP: 22 mrd USD 2013 (Sverige 552 mrd USD 2013) BNP/capita: 1 800 USD 2013 (Sverige 40 900 USD 2013)	KREDITBETYG Moody's: B1(sta)/Ba2 S&P: B+(neg)/B+ Fitch: B(pos)/B+
---	--

Landriskklasserna går från 0 till 7.
Ju lägre siffra desto bättre kreditvärdighet har landet.

EKN – DIN SÄKERHET I EXPORTAFFÄRER

EKN är en myndighet med uppgift att främja svensk export och svenska företags internationalisering. Det gör vi genom att erbjuda garantier för betalning och finansiering, tillsammans med rådgivning om affärsstruktur och riskhantering. Våra tjänster ger dig en större säkerhet, ökad konkurrenskraft och fler möjligheter till lyckade exportaffärer.

Exportkreditnämnden
Kungsgatan 36, Box 3064, 10361 Stockholm | Tel 08-7880000 | www.ekn.se | e-post info@ekn.se